Informatieblad

Priesterbroederschap St. Pius X

nr.106 juli / augustus 1995

I.S.S.N.: 0924-6762

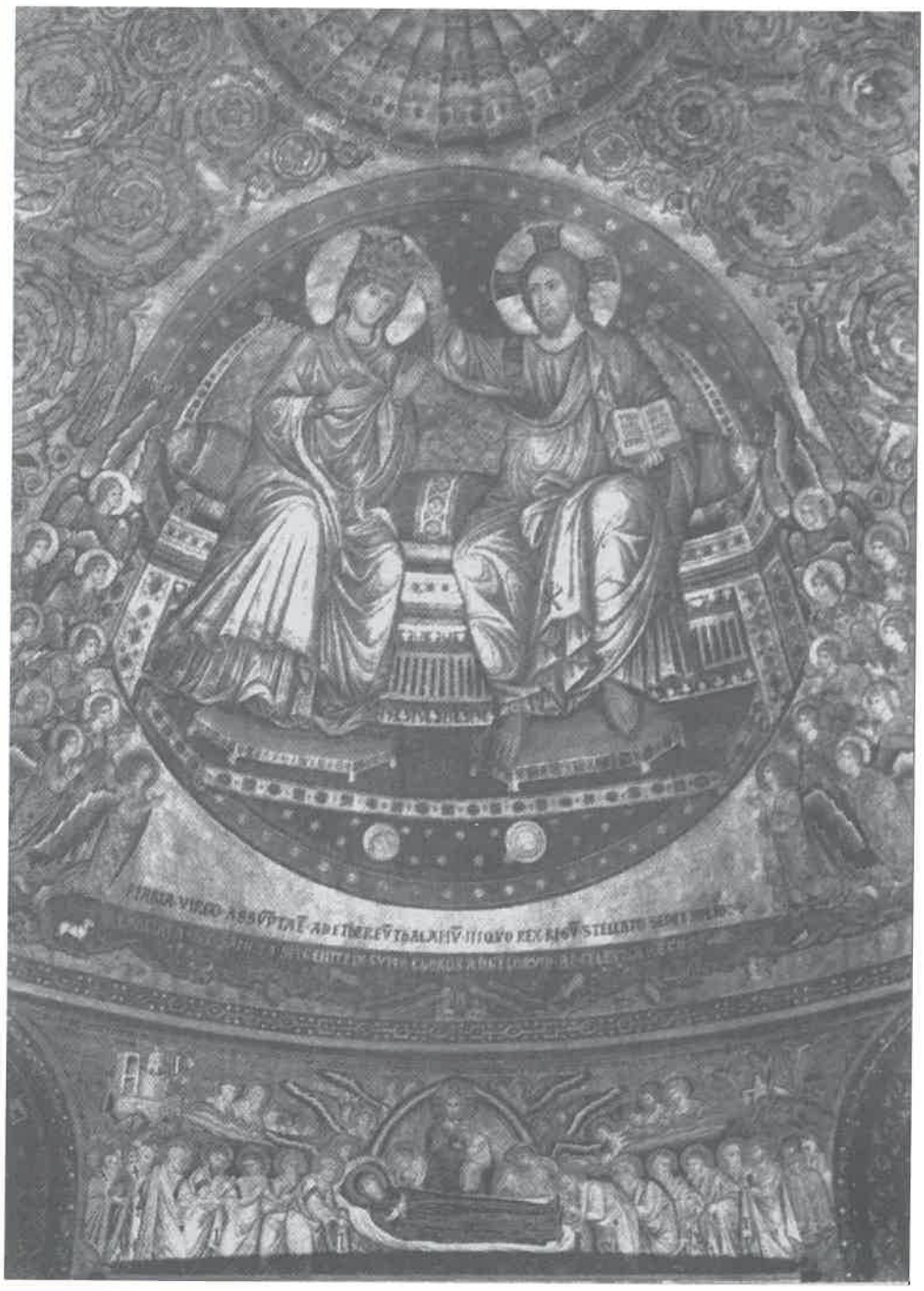

Toen verscheen er een groot teken aan de hemel:
een vrouw, bekleed met de zon.

verschijnt
10x per jaar
- Brussel X -

➪ **Het Nieuwe Evangelie van Johannes Paulus II p. 3**

➪ **Uittocht uit Egypte p. 6**

Informatieblad
• *Het tijdschrift van de hoop*

Uitgeefster:
Priesterbroederschap
St. Pius X

Voor N E D E R L A N D:
Verantwoordelijke Uitgever:
E.H. M. Grün,
Priorij St. Clemens,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.
Voor uw g i f t e n :
giro-rekening 39 90 790
t.n.v. Stichting St. Jozef,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen
of ABN-Amrobank Nuenen,
rekening 44 53 58 076
t.n.v. Stichting St. Jozef,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.

Het Informatieblad wordt U op aanvraag ***gratis*** toegezonden.Uw giften tot ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom: ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X. Gebruik daarvoor a.u.b. de hierbij ingesloten acceptgirokaart.

Voor B E L G I E:
Verantwoordelijke Uitgever:
E.H. Dominique de Vriendt,
Christus Koning Priorij,
Eendrachtstraat 37-39, 1050 Brussel.
Voor uw g i f t e n :
Bankcheques aan
V.W.Z. Belgische vrienden van de
Priesterbroederschap H. Pius X,
Eendrachtstraat 37-39,1050 Brussel
of storten op
bankrekening 210-0048228-71
Generale Bankmaatschappij in Brussel
of op
postcheque rekening
000-0984841-97.

Het Informatieblad wordt u op aanvraag toegezonden tegen een minimum-bijdrage van 500 Belg. Francs per jaar.

Geachte Lezers,

De feestelijke ceremonies van de priester- en diakenwijdingen in Zaitzkofen en Ecône zijn dit jaar van grote betekenis geweest voor onze gelovigen hier in Nederland. Voor de eerwaarde heer Carlo de Beer uit Rijswijk is met zijn diakenwijding nu het laatste jaar van voorbereiding op het priesterschap aangebroken. Deze zomer zal hij reeds assisteren bij het preken van de retraite voor heren in Peerkesbosch.

Ook de priesterwijding van de neomist, de eerwaarde heer Eric Jacqmin uit Antwerpen zal tot uitwerking komen in de zielzorg in onze vier Nederlandse kapellen. Onze Algemeen Overste, Z.E. Mgr. Fellay heeft hem benoemd in de priorij in Gerwen. Hij zal op 15 augustus de plaats van de eerwaarde pater Robert Schmitt innemen.

Het is heel jammer, dat pater Robert Schmitt ons gaat verlaten. Zijn nieuwe werkterrein zal Antwerpen zijn, niet zo heel ver hier vandaan. Voor zijn werk vol opoffering in de laatste drie jaar en heel speciaal voor zijn hulp, in het afgelopen jaar, als medebroeder van de nieuwe prior past hier een woord van zeer hartelijke dank.

Deze veranderingen in de bezetting hebben ook een beetje plaats gehad met de bijbedoeling, de geïsoleerde positie van de priorij in Gerwen door een nauwer contact met de beide Belgische huizen op te heffen.

Alle gelovigen worden hartelijk uitgenodigd, aan de feestelijkheden van de Eerste H. Mis van de eerwaarde pater Eric Jacqmin en het afscheid van de eerwaarde pater Robert Schmitt deel te nemen.

pater M. Grün

Het Nieuwe Evangelie van Johannes Paulus II

door mgr. Bernard Tissier de Mallerais

De encycliek van Johannes Paulus II over de onschendbaarheid van het menselijk leven, gedateerd 25 maart 1995, feest van Maria Boodschap en dus de dag van het mysterie van de allerheiligste Menswording van de Zoon van God, wordt aangekondigd als een persoonlijke meditatie van de paus. Helaas, de eindeloze lengte ervan vermoeit de lezer en maakt dat de leer verwatert.

Het onderwerp van het document wordt toch uitvoerig getroffen in de nummers 62 en 65, in twee beknopte paragrafen, als de paus "met het gezag dat Christus heeft verleend aan Petrus en aan zijn opvolgers" en "in vereniging met de bisschoppen", de abortus en de euthanasie veroordeelt als zijnde "altijd een zwaar zedelijk misdrijf", terwijl hij bevestigt dat "deze lering gebaseerd is op het natuurrecht en op het geschreven woord van God, en overgedragen is door de traditie en door het gewone en algemene leergezag van de Kerk (vlg. Vaticanum II, *Lumen gentium*, nr. 25)". Een dergelijke leerstellige verklaring kan elke ware katholiek slechts verheugen; maar waarom haar inbedden in de buitensporige hoeveelheid van 105 nummers en 7000 regels? Dat brengt dit soort leergezag in diskrediet.

Een ander zeer positief punt van de encycliek is de hernieuwde veroordeling, hier na *Veritatis splendor*, van het **juridische en morele positivisme** dat, in de moderne democratie, aan de meerderheid de macht geeft te beslissen wat deugdzaam is en wat niet. De paus bekritiseert dit verkeerde principe: *«Geen enkele wet zal ooit een intrinsiek ongeoorloofde daad geoorloofd kunnen maken ... Die wetten hebben helemaal geen rechtsgeldigheid.»* Johannes Paulus II haalt zich daarmee de woede van de modernisten op de hals, die roepen: "De paus roept op tot burgerlijke ongehoorzaamheid", "De paus buiten de wet". Dat is een zeker teken dat de paus raak heeft geschoten. Ongelukkigerwijs worden deze gepaste waarheden verpakt in een gevaarlijke theologische opvatting, waarop wij de aandacht willen vestigen.

De voetnoten brengen, naast citaten van de Kerkvaders, van de H. Thomas (vier) en van de pausen Pius XI en Pius XII (zeven), en enkele citaten van Paulus VI (vier, waarvan een uit *Humanae vitae*), het absolute overwicht van de conciliaire (28 referenties, waarvan 17 uit *Gaudium et spes*, en hiervan twee uit nr. 22) en de naconciliaire "leer" (vooral van Johannes Paulus II zelf en van de SCDF). De traditionele verankering laat dus te wensen over, gegeven de gerechtvaardigde twijfels steunend op talrijke conciliaire leringen.

We zullen slechts de inleiding analyseren (alleen de nrs. 1 en 2), dat zal evenwel een juist inzicht geven over het geheel, over het speciale punt dat wij eruit willen halen.

Welk Evangelie?

«Het Evangelie van het leven vormt de kern van de boodschap van Jezus; iedere dag met vreugde ontvangen door de Kerk, moet het met een vastberaden getrouwheid als "Blijde Boodschap" worden verkondigd aan alle mensen van alle tijden en van iedere cultuur.»

Maar over welk leven gaat het? en over welk Evangelie? Het Evangelie van Onze Heer Jezus Christus is de Blijde Boodschap van het bovennatuurlijk heil, en niet de boodschap van het natuurlijk menselijk leven! Laten we ons bij voorbaat verdedigen tegen iedere *naturalistische ondermijning van het Evangelie!*

«Kerstmis, volle betekenis van iedere menselijke geboorte»

«Aan het begin van het heil bevindt zich de Geboorte van een Kind, die wordt aangekondigd als Blijde Boodschap: "Ik verkondig u een grote vreugde ... er is u een Verlosser geboren ... Hij is Christus, de Heer" (Lukas 2, 10-11).

Zeker, het is de Geboorte van de Verlosser, die deze "grote vreugde" uitstraalt; maar met Kerstmis is het ook de volle betekenis van iedere menselijke geboorte die evident is en moet zijn, en de Messiaanse vreugde wordt aangekondigd als de oorzaak en de vervulling van de vreugde, veroorzaakt door ieder kind dat geboren wordt (vgl. Joh. 16, 21).»

Is het mogelijk dat het bovennatuurlijk mysterie van de verlossende Menswording ook als doel heeft "een volledige betekenis te geven" aan een realiteit van natuurlijke orde: de geboorte van een mens? Ofwel deze geboorte is in zekere zin al bovennatuurlijk, en dat is de **pseudo-supernaturalistische** dwaling van de universele Verlossing (gesuggereerd in *Redemptor hominis*); ofwel de Geboorte van Jezus moet de waardigheid van de menselijke natuur aantonen, en dat is de dwaling van het **transcendentale naturalisme**: men verlaagt het bovennatuurlijk mysterie van de Menswording door het de functie te verlenen de natuurlijke waardigheid van de mens duidelijk te maken: ontwijdende herinterpretatie van het mysterie, waarvan Henri de Lubac de bedenker is.

De Lubac: verwarring van natuur en bovennatuur

De toekomstige kardinaal van Johannes Paulus II schreef immers in 1938: «*Door de vader te openbaren en door door Hem geopenbaard te worden, openbaart Christus uiteindelijk de mens aan zichzelf.* Door bezit te nemen van de mens, door zich meester te maken van hem en door te dringen tot in het diepste van zijn wezen, dwingt Hij (Christus) hem ook in zichzelf af te dalen om er onverwachts niet vermoede domeinen te ontdekken. Door Christus wordt de Persoon volwassen, rijst de Mens definitief op uit het heelal, hij wordt zich bewust van zichzelf ... Het beeld van God dat het mensgeworden Woord herstelt, waaraan Hij heel zijn luister teruggeeft, dat ben ikzelf, en dat is de ander, en ieder ander ... Het is onze eenheid zelf in God.» (*Catholicisme,* Ed. 1947, blz. 295).

Het Concilie sanctioneert deze naturalistische en personalistische blik op het bovennatuurlijke mysterie door een soort impliciet citaat van de Lubac, in de befaamde passage van Gaudium et spes onophoudelijk geciteerd en verklaard door Johannes Paulus II: «In werkelijkheid wordt het mysterie van de mens slechts werkelijk duidelijk gemaakt in het mysterie van het vleesgeworden Woord, want Adam, de eerste mens was de voorafbeelding van Hem die moest komen: Christus de Heer. *Christus, de Nieuwe Adam, geeft juist in de openbaring van het mysterie van de Vader en Zijn liefde de mens volledig aan zichzelf te kennen en onthult hem de verhevenheid van zijn roeping»* (GS 22). De laatste acht woorden geven aan de tekst alleen maar een alternatieve betekenis, zonder de verborgen dwaling uit te sluiten: *de verwarring van de natuur en de bovennatuur.*

In deze lijn zou Kerstmis "zijn volle betekenis" moeten geven aan elke menselijke geboorte; maar het tegendeel is waar: Kerstmis plaatst duidelijk in het licht het menselijke verval van de zonde, dat het kenmerk is van iedere menselijke geboorte, behalve juist die van de Zoon van God, en die van Zijn Onbevlekte Moeder.

Een veelzijdig en dubbelzinnig "leven"

«Jezus kondigt de kern van Zijn zaligmakende zending aan met deze woorden: "Ik ben gekomen opdat zij het leven hebben en dat zij het in overvloed hebben" (Joh. 10, 10). Inderdaad verwijst Hij naar dat "nieuwe" en "eeuwige" leven, dat bestaat in de vereniging met de Vader, waartoe ieder mens zomaar geroepen wordt in de Zoon door de werking van de Heilige Geest. Toch, zelfs in dit "leven" krijgen sommige belangrijke aspecten en elementen van het leven van de mens hun volle betekenis.»

Het natuurlijk leven en speciaal het geestelijk leven (verstand en wil) vindt dus zijn volledige betekenis in het bovennatuurlijk, goddelijk leven. De paus onderscheidt de twee levens, maar de uitdrukking "volledige betekenis" suggereert het idee van continuïteit, homogeniteit tussen het natuurlijk en het bovennatuurlijk leven.

Dat is niet in overeenstemming met het oorspronkelijke Evangelie dat twee sterk verschillende woorden gebruikt voor het een en het ander: ANIMA, dat het animaal leven aanduidt, de functie waardoor de geest het lichaam bezielt; en VITA, dat het geestelijk en juist bovennatuurlijk leven aanduidt. Zo leert Onze Lieve Heer de verachting van het natuurlijk en animaal leven: "Wie zijn leven (ANIMAM) verliest voor Mij zal het terugvinden" (Matt. 10, 39), en Hij zegt daarentegen dat Hij het geestelijk en bovennatuurlijk leven is komen brengen: "Ik ben gekomen opdat zij het leven (VITAM) hebben en dat zij het in overvloed hebben" (Joh. 10, 10).

Derhalve is het niet toelaatbaar voor te wenden het natuurlijk register te bespelen bij het opentrekken van het bovennatuurlijk register. Toch is dàt het wat Johannes Paulus II van a tot z gaat doen in zijn tekst. Bij voorbeeld in nr. 25, waar doordat God ons heeft vrijgekocht "door het Kostbaar Bloed van Christus" (vgl. I Petr. 1, 18-19), *"De gelovige de gelijke goddelijke waardigheid van iedere mens leert kennen en waarderen".*

Sommige concilievaders hebben op het Concilie, "deze manier van de Heilige Schrift citeren buiten de context en die de Kerk onwaardig is" scherp bekritiseerd. Dit verwijt zou Johannes Paulus II tot zichzelf moeten richten.

Dezelfde verwarring van natuurlijk en bovennatuurlijk leven is zo verankerd in Johannes Paulus II dat hij zich ertoe laat verleiden te schrijven, sprekend tot de ongelukkige moeder die zich heeft laten aborteren: *"U kunt ook vergiffenis vragen aan uw kind, dat nu leeft in de Heer"* (nr. 99). - Maar als het niet tot het goddelijk leven is herboren door het doopsel, hoe kan het dan "leven in de Heer"? Deze dwaling tegen het geloof diskwalificeert heel de encycliek!

De bekentenis van de aanmatiging

Eerlijkheidshalve verduidelijkt de paus in voetnoot nr.1, de allereerste:

«Feitelijk bevindt de uitdrukking "Evangelie van het leven" zich niet als zodanig in de Heilige Schrift. Zij komt echter overeen met een wezenlijk aspect van de bijbelse boodschap.»

Deze bekentenis is zijn gewicht in goud waard. "Het Evangelie van het Leven" staat niet in het Evangelie van Jezus Christus, maar in de "bijbelse boodschap" ..., ja, zeker, het vijfde gebod van de berg Sinaï, dat Onze Lieve Heer niet heeft herroepen, daar Hij verbiedt zelfs "Raka" te zeggen tegen zijn naaste (Matt. 5, 22)! Maar van dit gebod een "Evangelie van het leven" te maken is huichelarij. Het Evangelie van Onze Lieve Heer, het enige dat de Kerk kent, duidt niet op het natuurlijk maar op het bovennatuurlijk leven. Laten we het pseudo-Evangelie van het natuurlijk leven verwerpen, het is een aanmatiging.

De Menswording openbaart de "onvergelijkelijke waarde van iedere menselijke persoon"

Laten we dus naar de inhoud van dit pseudo-Evangelie kijken.

«Prachtige waarheid waaraan Vaticanum II herinnert: "De Zoon van God heeft Zich, door Zijn Menswording, in zekere zin verenigd met iedere mens (Gaudium et spes, no 22, §2). *Want in deze heilbrengende gebeurtenis openbaart zich aan de mensheid niet alleen de oneindige liefde van God, die "de wereld zozeer heeft liefgehad dat Hij haar Zijn enige Zoon heeft gegeven"* (Joh. 3, 16), *maar ook de onvergelijkelijke waarde van iedere menselijke persoon.»*

Het is verkeerd te zeggen dat tot de Menswording besloten kan zijn om de waardigheid van de menselijke persoon aan te tonen, want dat is een bovennatuurlijk mysterie ondergeschikt maken aan een natuurlijke werkelijkheid: dat is een profanatie. Integendeel geeft de Menswording van Gods Zoon uiting aan de waarde die God hecht, niet aan ons natuurlijk menselijk leven, maar aan onze *bovennatuurlijke bestemming*, dat wil zeggen aan *Zijn glorie*.

God kan niet anders dan alles aan Zijn glorie ondergeschikt maken: dat is het laatste doel van de Menswording: dat het grootst mogelijke aantal uitverkorenen Hem eeuwig looft. "Ad laudem gloriae gratiae ipsius" (Ef. 1, 6), door de lof van de glorie van Zijn genade, zegt St. Paulus prachtig. Dus: dat de mensen hun *laatste doel* niet missen, dat bovennatuurlijk is; en niet: dat de mens zijn persoon leert kennen!

Laten we ook de *erfzonde* niet vergeten, die de natuur verwondt en "de mens zijn oorspronkelijke waardigheid doet verliezen", zoals paus Leo XIII zegt in de encycliek *Immortale Dei* (PIN EPS 149). De Menswording, verre van de natuurlijke waardigheid van de mens te betonen, manifesteert zijn verval, dat duidelijk het verlies van de oorspronkelijke rechtvaardigheid is, en de Menswording heeft als naaste doel, met de Verlossing, de mens weer in de staat van genade te plaatsen, in de bovennatuurlijke orde. Het is alleen bijgevolg, dat zelfs de natuurlijke waardigheid wordt teruggekregen door de herstelde mens, omdat de genade zijn kwetsuren gaat verzorgen. Het weer oprichten van deze ruïne zet ons aan tot de bewondering, niet van de persoon, maar van de grote barmhartigheid van God ten opzichte van de zondige mensen; en dus tot een steeds diepere nederigheid.

Het Evangelie van de zelf-bewondering van de mens

Helaas, het pseudo-Evangelie van Johannes Paulus II heeft als onderwerp de bewondering van de mens door de mens:

«En terwijl de Kerk met volharding het mysterie van de Verlossing uitvorst, begrijpt zij "met een steeds nieuwe bewondering" (Redemptor hominis, nr. 10) *deze waarde (van de menselijke persoon) en voelt zich geroepen aan de mensen van alle tijden dit "Evangelie" te verkondigen, bron van onoverwinnelijke hoop en van ware vreugde voor ieder tijdperk van de geschiedenis.»*

Laten we dus dit valse evangelie veroordelen dat slechts een armzalige poging is tot vermenging van het heilig Evangelie van Christus met het transcendentale personalisme van Kantiaanse essentie. Deze beschouwt de persoon in zijn zogenaamde onschendbaarheid of onaantastbaarheid, onafhankelijk van zijn daden waardoor hij zich toch moet ordenen tot zijn laatste doel, dat God is, en naar het algemeen welzijn van de maatschappij.

Deze dwaling brengt zeer concrete verderfelijke vruchten voort: zoals die naïviteit, die niet tot eer strekt van het pauselijk leergezag: nadat het offer van Kaïn aan God had mishaagd, "heeft God de dialoog" met Kaïn "niet verbroken" (sic!) (nr. 8); vervolgens, na de moord van Abel door Kaïn, zet God een teken op Kaïn opdat niemand hem doodt (Gen. 4, 15); God duidt daardoor het verschuldigde respect aan voor "de waardigheid van de persoon van de misdadiger" (nr. 9). En men ziet verderop de paus zich geringschattend uitlaten over de doodstraf als achterhaald (nr. 40) en nutteloos (nr. 56).

Ziedaar de dwalingen waartoe het verlaten van de gezonde theologie, die van St. Thomas, voor het aanhangen van de *verwarringen* van pater de Lubac, leidt. Om deze verwarring, die 7000 regels lang herhaald wordt, behoorlijk te brandmerken, zullen we zeggen dat Johannes Paulus II een *naturalistische profanatie van het Evangelie* teweegbrengt. Wij betuigen dat zijn *transcendentale personalisme* nooit deel zal gaan uitmaken van het authentieke leergezag van de Kerk, die dit stelsel dat vreemd is aan de goddelijke Openbaring alleen maar met afkeer kan verwerpen.

Laten we hopen dat dat weldra zal zijn en dat de katholieke gelovigen van *Evangelium vitae*, evenals van *Veritatis splendor,* slechts de leer van het **natuurrecht** onthouden, noodzakelijke basis van de moraal en van elk burgerlijk recht.

Intussen zal zelfs de prediking van dit natuurlijk recht weinig vruchten voortbrengen zonder de prediking van het Evangelie van het bovennatuurlijk leven. Immers, tengevolge van de zonde, is de volkomen naleving van de natuurwet en van de geboden van God die haar tot uitdrukking brengen, onmogelijk zonder de genade die tegelijkertijd tot de bovennatuur verheft en de blessures van de natuur heelt. Om deze reden is de "cultuur van het leven" tevergeefs zonder de prediking van het Evangelie van het bovennatuurlijk leven, zonder de prediking van de Heerschappij van Onze Heer Jezus Christus, het enige fundament waarbuiten geen enkele maatschappij, geen enkele maatschappelijke orde kan bestaan. "Hij moet regeren!" (I Kor. 15, 25).

Uittocht uit Egypte

uit: Het Kostbaar Bloed van Christus

door Prelaat Robert Mäder

"Wij bidden U, Heer Jezus, kom Uw dienaren te hulp, die Gij met Uw Kostbaar Bloed hebt vrijgekocht." (Te Deum)

Wij zijn in Egypte. **Als we zeggen "wij", bedoelen we de moderne christenheid. Christus is onze bevrijder. In Zijn bekende Preek te Nazareth over het Messiasprogramma treedt deze gedachte op de voorgrond. Zoals het bij Isaïas staat: "De Geest des Heren is over mij gekomen. Hij zalfde mij, om aan de armen de blijde Boodschap te verkondigen. Om te verbinden wiens hart is gebroken. Aan gevangenen verlossing te melden. De blinden de ogen te openen. De onderdrukten de vrijheid te geven. Het is een genadejaar. En een dag van vergelding (vgl. Is. 61, 1 en Luk. 4, 18).**

Goed verstaan en goed geleefd christendom wordt altijd een vrijheidsbeweging. Waar het verkondigd wordt, vallen de boeien af en breken de ketens. Daarom moet ik steeds weer aan dat middernachtelijk uur denken, dat als voorbeeld dient voor alle grote vrijheidsbewegingen in de geschiedenis van het Rijk Gods. Het is de nacht van de veertiende in de eerste maand van de Israëlitische kalender, waarin het volk van het Verbond Gods uit het land van de Farao's en de slavendrijvers trekt. Twee tekens kenmerken deze en alle volgende vrijheidsbewegingen. Het eerste teken is het ontwaken van het volk Gods. Het andere is de tussenkomst van de hemel. De Heilige Schrift zegt: "Het was een nacht van waken voor Jahweh, toen Hij hen uit het land van Egypte deed trekken. Het is de nacht waarin alle Israëlieten ter ere van de Heer nachtwake houden van geslacht tot geslacht' (Ex. 12, 42).

Wanneer het volk Gods moet wegtrekken uit Egypte, dan moet het eerst ontwaken.

Oud-Israël sliep in Egypte. Het had brood gevonden in het land van de Farao's. Bij de vleespotten, de look en de uien en meloenen van zijn broeders had het allengs zijn providentiële opdracht vergeten. In de lange slavernij werd het tenslotte een groep moedeloze en karakterloze slaven. Ter aarde gebogen. Een volk van kuddemensen. Zonder ras. Zonder sterke zelfbewuste persoonlijkheid.

Hoe doet God het, als Hij Zijn volk uit de slavernij wil halen? Hij stuurt een leider. Mozes heeft de persoonlijkheid van een groot leider. Iemand, die gelooft aan Hem die is. Iemand die gelooft in de zending en de toekomst van zijn volk. De eerste taak van de leider is die van de wekker. Ongeveer zoals het in de Rijnlandse profetie heet: "Er zal een man opstaan, die de wereld uit haar slaap wekt." Mozes gaat naar de zonen van Israël en zegt: Zo spreekt God de Heer: "Ik bevrijd u uit de herendienst van de Egyptenaren. En trek u uit de slavernij. Ik verlos u met gespierde arm en onder zware straffen. Ik breng u in het land, dat Ik plechtig heb beloofd. Ik geef het u tot eigendom. Ik de Heer."

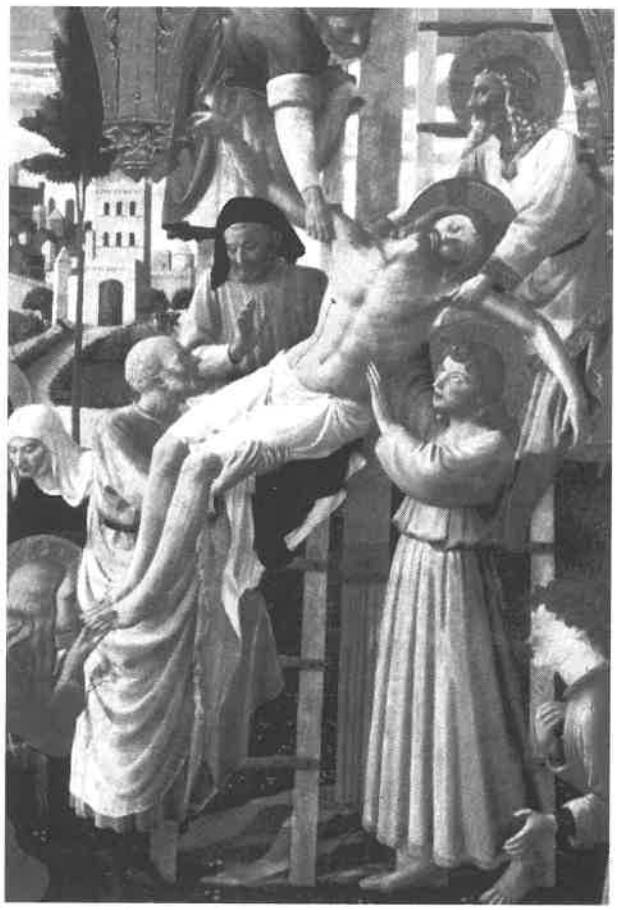

Gij hebt ons verlost, o Heer, in Uw bloed.
En ons gemaakt een koninkrijk voor God.

"En Mozes meldde het aan de Israëlieten. Maar zij luisterden niet naar Mozes. Omdat ze de moed hadden verloren. En vanwege de zware arbeid" (Ex. 2, 6). Toen werd de leider een wonderdoener. Bij de natuurlijke leiderskwaliteiten komen de goddelijke strafgerichten, de catastrofen in de natuur en de epidemieën. Dan pas, als de pijniger machteloos ter aarde ligt, bezint Israël zich over zijn waarde. De knechten worden mannen. Zij werpen hun ketens af. En trekken weg uit Egypte. 600.000 Oprechten en rechtvaardigen. Het begin van de bevrijding is het geloof in de vrijheid. Het vrij willen worden. Het afschudden van de slavengeest.

Ik herhaal - ik spreek heel algemeen - de christenheid is tegenwoordig in Egypte. De christenheid is niet vrij. Zij bezit niet de door God gewilde onafhankelijkheid. Ook niet in de landen, die men vrij pleegt te noemen. De Kerk heeft zekere rechten en vrijheden. Maar zij heeft niet het recht en de vrijheid zonder meer, zoals zij haar als door God gestichte, volmaakte, soevereine gemeenschap toekomen. De Kerk is een geboeide koningin. Een met ketenen gebonden moeder.

Omdat wij katholiek zijn staan wij onder speciale wet. Als katholieke verloofden een gezin willen stichten, dan staat het hun niet vrij, rechtstreeks naar een kerk te gaan, om daar het huwelijkscontract te sluiten, dat voor hen onverbrekelijk verbonden is met het sacrament. De liberaal kan volgens liberale levensbeschouwing enkel en alleen het niet-kerkelijk jawoord spreken, waar zijn liberalisme hem heen trekt, bij de ambtenaar van de burgerlijke stand. De katholiek heeft bij het trouwen gebonden handen.

De liberale vader kan zijn kinderen naar die school sturen, die, in overeenstemming met zijn liberalisme, grondwettelijk aan de invloed van de Kerk onttrokken is. De katholieke vader heeft bijna nergens de mogelijkheid zijn kinderen naar de katholieke school te sturen. Hij heeft in de belangrijkste opvoedingsvragen gebonden handen. In de beroepskeuze is de jonge man, vooropgesteld dat hij liberaal is, ongehinderd, zijn zin te volgen. Is hij katholiek en beschouwt hij het als zijn levensideaal, met zijns gelijken volgens de reglementen van een orde samen te wonen, dan zijn zijn handen ook hier gebonden.

Afgezien daarvan: Wij zijn, wederom als geheel genomen, niet alleen politiek, maar ook geestelijk gebonden. De christenheid zucht onder de dictatuur van de slavendrijvers. Ze wordt getiranniseerd door een geest, die vreemd is aan haar innerlijkste wezen. Het is de dictatuur van de wereld over de hemel, van het aardse leven over het hiernamaals, van de tijd over de eeuwigheid. Wij zijn niet wij. Wij zijn onder de druk van een onkatholieke atmosfeer niet vrij, katholiek te denken, katholiek te spreken, katholiek te schrijven, te lezen en te horen, katholiek te handelen. De katholiek is, wat betreft zijn levensbeschouwing, tegenwoordig in Egypte.

Het eerste en voornaamste dat het katholicisme vandaag zou moeten doen, bestaat daarin, dat het, niet alleen in de communistische en nationalistische, maar ook in de democratische staten, zich weer op zijn gehele menswaardigheid en vrijheid bezint en eindelijk eens zegt: Ik heb er genoeg van. En dan met heilige toorn de boeien verbreekt en wegwerpt. En wegtrekt uit Egypte. Zich weliswaar door niemand laat overtreffen in de liefde en aanhankelijkheid en trouw aan zijn vaderland, maar overigens zich door niemand meer in zijn heiligste mensen- en christenrechten laat binden. Christenen! Ontwaakt! Staat op! Wordt vrij!

Maar wie de tegenwoordige toestand van de wereld kent, weet, dat de vastberaden vrijheidsstrijd van de christenen en de uittocht uit Egypte niet alleen onwaarschijnlijk, maar ook, menselijk gesproken, onmogelijk lijkt. God moet komen en ingrijpen. God zal komen en ingrijpen, zoals Hij bij de uittocht van Israël gekomen is en ingegrepen heeft. Door de onweerstaanbare kracht van het Kostbaar Bloed. Hier begint de providentiële betekenis van de Heilig-Bloed-Beweging voor onze tijd van catastrofen en apocalyptische beslissingen. Hier is de geheimzinnige macht waarvoor alles terugdeinst. De hemel. De hel. De wereld. Rechtvaardige wraak van de hemel. Razende woede van de hel. Vernielende boosheid van de wereld.

Het Heilig Bloed werkt verplettterend voor de machten van de goddeloosheid. "De Heer sprak tot Mozes: Strek je hand ten hemel. Duisternis zal over Egypte komen. En de duisternis zal sterk zijn. En Mozes strekte zijn hand ten hemel en een dichte duisternis heerste in heel Egypte. Drie dagen lang. En niemand verhief zich van zijn plaats. Drie dagen lang. Maar de Israëlieten hadden allen licht in hun nederzettingen" (Ex. 10, 21 - 23). En Mozes sprak: zo spreekt de Heer: "Om middernacht ga ik midden door Egypte." Dan sterft iedere eerstgeborene in het land van Egypte. Vanaf de eerstgeborene van de Farao op zijn troon tot de eerstgeborene van de slavin achter de handmolen (Ex. 11, 45). En zo geschiedde het. Egypte werd geslagen. Met vernietigende slag. In zijn bloed en zijn ras. Geen huis was zonder lijk.

Het Heilig Bloed werkt bevrijdend.

De Heer sprak tot Mozes en Aäron: "Zegt tot heel de gemeenschap van Israël: Ieder huis moet een lam nemen. Zij moeten van zijn bloed nemen en aan de beide deurposten en de bovendorpel strijken. Ter bescherming van het huis waar zij eten" (Ex. 12, 7). "Het bloed aan de huizen zal het teken zijn dat gij daar woont. Zie Ik het bloed, dan ga Ik voorbij. Geen dodelijke slag zal u treffen, als Ik Egypte teister" (12, 13). Het Heilige Bloed werkt anticatastrofaal. Het verlost door het Bloed van het Lam.

Van daaruit zet de bloedstreep als overwinningsteken zich voort door het hele Oude Testament. De Heilig Bloeddag wordt het grote vrijheidsfeest. Het feest der feesten van Israël. Pascha, de voorbijgang des Heren. Zo spreekt de Heer: "Deze dag moet u een gedenkdag zijn. Viert hem als feest van de Heer. Van geslacht tot geslacht. Als eeuwige wet moet gij hem vieren" (Ex. 12, 14). De oudtestamentische Kerk is uitgesproken Heilig-Bloed-Kerk. Het volk Heilig-Bloed-volk. Overal staat op de eerste plaats de gedachte: In het Bloed is het heil. God verlost en bevrijdt door het Heilig Bloed. Het Bloed van het Lam.

De geschiedenis van het rijk Gods vormt een organische eenheid. De levenswetten van het Oude Verbond zetten zich ook voort door het Nieuwe Verbond. Het Nieuwe Verbond verwoest niet. Het voltooit en vervult. De grote lijn blijft. En de grote lijn is de rode lijn. De Heilig-Bloed-lijn. Getrokken door het Bloed van het Lam. Het Kostbaar Bloed van Christus. Terugwaarts en voorwaarts stromend door beide Testamenten. Een mysterie zoals alle mysteries van het christendom, maar het grote centrale feit van de Openbaring.

De Kerk vergeet niets van datgene wat haar als geloofsschat door Christus is overgeleverd. Maar we kunnen afzonderlijke waarheden tijdelijk op de achtergrond laten treden. Zo ging het met de verering van de Heilige Geest, die men daarom de onbekende God placht te noemen. Zo ging het met het Kostbaar Bloed, de prijs van onze Verlossing. We denken te zelden daaraan. We spreken te weinig erover. Het staat niet meer zo helemaal in het middelpunt van onze godsdienstige gedachtenwereld als de Heilige Hostie. Dat was een vergissing. Een grote vergissing. Een fatale zonde van nalatigheid. Aan onze tijd, die zoveel lijkt op de slavendrijverstijd van Oud-Israël, is het voorbehouden, deze zonde van nalatigheid weer goed te maken.

We denken en spreken over de nieuwe tijd. De tijd van de vrije Kerk en de vrije volken. We treden in deze nieuwe tijd, de grote heerlijke tijd van de Christus Koning-periode, niet door de poort van diplomatische wijsheid en militaire machtsmiddelen. We zullen het Faraoland van geestelijke en economische en politieke slavernij slechts verlaten door de Paschapoort, die getekend is met het Bloed van het Lam. Het providentiële gebed van de tegenwoordige tijd zal daarom evenals het gebed tot de de vrouw die de slangenkop verplet het gebed tot het Kostbaar Bloed zijn. In dit teken is de overwinning.

ZONDAG 18 JUNI 1995

Viering van Sacramentsdag in Gerwen

Voor vijf kinderen was was het op deze dag dubbel feest. Tijdens de Plechtige Hoogmis mochten zij hun Eerste H. Communie doen. Door de kleine misdienaartjes en bruidjes werden zij afgehaald in de priorij om in processie de kerk binnen te trekken.

In de kerk mochten zij in het priesterkoor plaats nemen.

Het Evangelie wordt gezongen.

De preek, speciaal gericht tot de communicantjes.

En dan het grote ogenblik: de kinderen knielen op de altaartrede.

De uitreiking van de Eerste Heilige Communie.

De toewijding aan Maria.

Ieder communicantje kreeg
een kruisbeeld uitgereikt.

En dan trekt de processie door Gerwen, onder het bidden van het rozenhoedje en het zingen van liederen.

Bij het eerste rustaltaar wordt gebeden en gezongen en daarna de zegen met het Allerheiligste gegeven.

Zo werd Onze Lieve Heer door de straten van Gerwen gedragen.

De bruidjes strooiden bloemen.

Bij het tweede rustaltaar werd gebeden en gezongen aan de voet van het Heilig Hart, en nogmaals de zegen gegeven.

Tenslotte keerden allen terug naar de kerk voor het sluitingslof met Te Deum.

De nieuwe Ritus en de Vernietiging van de Kerk

Voordrachtenreeks over de "Novus Ordo Missae"
gehouden door pater Stephan Maessen, in Hongarije en Bohemen.

Deel III
De nieuwe Misritus: een katholieke Ritus?

Beminde gelovigen,

Ik wil u geenszins vermoeien door de voortzetting van onze reeks voordrachten over de "Novus Ordo Missae", over de nieuwe misorde, maar het schijnt me belangrijk en beslist noodzakelijk, onze aandacht te richten op dit zo belangrijke punt van de huidige geschiedenis van de Kerk om het gevaar dat tegenwoordig ook het geloof van de Boheemse katholieken bedreigt, niet alleen gevoelsmatig, in zekere zin instinctief te erkennen, doch ook gesteund op overtuigende gronden de dingen zo te zien zoals ze nu eenmaal zijn en niet zo als menigeen graag zou hebben dat ze zijn. Veel gelovigen die nog een gezonde geest van geloof bewaard hebben, bemerken, zoals mgr. Lefebvre eens zei, een instinctmatige afkeer van deze riten, waarvan men niet meer kan zeggen of ze katholiek of protestant zijn; zij voelen zich instinctmatig getrokken tot de traditionele riten van de katholieke Kerk, niet uit nostalgie of formalisme, maar omdat zij nauwkeurig gewaarworden, dat deze vormen, deze riten overeenstemmen met het katholieke geloof dat hen van jongsafaan bezielt en dat zij van hun ouders, onderwijzers en priesters geleerd hebben. Het is de in zekere mate onbedrieglijke geloofszin van het katholieke volk, in zoverre het het geloof bewaard heeft, die meestal met grotere zekerheid herkent wat katholiek is, dan de door hoogmoed verblinde geest van voor de wereld openstaande theologen en hervormers. En reeds menige keer in de geschiedenis bleek in tijden van crisis van de Kerk het gezond gebleven deel van de kudden trouwer dan zijn herders.

Onze uiteenzettingen tot nu toe, hebben, zo meen ik, duidelijk gemaakt, van welke geest de hervormers van de liturgie en ook het voorwoord bij de nieuwe misritus zelf bezield waren. Het is nu onze taak, als wij eerlijk te werk willen gaan, te onderzoeken, of het werk zelf, de ritus van de nieuwe mis op zichzelf beschouwd, de belichaming van deze geest is, die Vaticanum II en zijn hervormers bezield heeft: de geest van het oecumenisme, de aanpassing aan de wereld van nu en haar pluralistische maatschappij.

De traditionele Ordo Missae bracht de grondwaarheden van het katholieke geloof op z'n duidelijkst tot uitdrukking; de leer van de allerheiligste Drievuldigheid, van de Menswording en van het sterven van de Godmens; het verzoenende karakter van Zijn offer; de vergeving van schuld en straf juist door dit zoenoffer, dat de H. Mis is; de voorsprekende macht en de gemeenschap der heiligen; de hulp die de lijdende Kerk in het vagevuur door dit offer krijgt; de Kerk als een hiërarchische geloofsgemeenschap ... enz.

Een Offerritus?

Reeds de aanvangsriten van de nieuwe misorde geven te denken. Trad vroeger de priester niet tot het altaar zonder zichzelf in de gebeden aan de voet van het altaar vernederd te hebben om zo een verzoenende offergezindheid op te wekken, in de nieuwe liturgie treedt de priester onmiddellijk aan het altaar om zich dan meteen tot het volk te wenden. "Doel en taak van de opening is het," zo zegt de handleiding in het nieuwe missaal, "dat de vergaderde gelovigen een gemeenschap vormen ...' (Inleiding Hfdst. III, nr. 28) En precies dat is het wat in de nieuwe ritus tot uitdrukking komt: het gemeenschaps- en maaltijdkarakter, dat een overtuigd protestant niet meer kan storen en dat het offer- en verzoeningskarakter van de H. Mis nauwelijks meer laat vermoeden.

De Allerheiligste Drievuldigheid

Zou men zich voorts kunnen voorstellen, dat in een katholieke ritus het geloof aan de Allerheiligste Drievuldigheid niet tot uitdrukking zou komen? Het is toch niet in de laatste plaats dit dogma, dat het christendom van alle valse godsdiensten onderscheidt. En toch is

de nieuwe misritus van Annibale Bugnini bijna zover, het geheel te verzwijgen. Behoudens in het kruisteken aan het begin en in de slotzegen aan het einde wordt ze eigenlijk niet meer vermeld. Alle "Gloria Patri ..." liet men schrappen. Zelfs in teksten, die men van de traditionele misritus overgenomen had, zoals het Introïtus en de psalm "Lavabo" verwijderde men het "Gloria Patri". Het drievoudige "Kyrië ..., Christe ..., Kyrië ..." dat een aanroeping van de Allerheiligste Drieëenheid vormt, werd gereduceerd tot tweemaal. De slotformule van de kerkelijke misgebeden, die steeds in naam van de Allerheiligste Drieëenheid verricht werden, met de woorden "Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium Tuum ... Door onze Heer Jezus Christus, Uw Zoon, Die met u leeft en heerst in de eenheid van de H. Geest ..." werd bijna totaal geschrapt en door het simpele "per Christum Dominum nostrum, door Christus onze Heer" vervangen. Tenslotte schrapte men de oeroude gebeden tot de H. Drieëenheid - voor het "orate fratres" en voor de slotzegen - zonder ze te vervangen. Geliefden, waarom dit alles? Wanneer men consequenterwijze uit de liturgische gebeden de gedachtenis van de drievuldige God verbant, dan moet daar toch een reden voor zijn, want dat zulke verwijderingen niet zonder bedoeling gebeuren, is duidelijk. Welnu, denkt u aan de uitgesproken bedoeling van Annibale Bugnini, alles uit de traditionele Ritus uit te wissen, wat een protestant of jood zou kunnen storen. Een overtuigde jood nu gelooft niet aan de drievuldige God, anders zou hij immers een Christen zijn. Dus moet de belijdenis van de Allerheiligste Drieëenheid achterwege blijven op oecumenische gronden, uit toegevendheid voor al degenen, voor wie dit geloof een doorn in het oog is. Wat een misdaad! Is zo'n ritus, die de belijdenis van de Allerheiligste Drieëenheid onderdrukt, om aan de zogenaamde niet-christenen te behagen, nog christelijk te noemen? Volgens het dagboek van Bugnini was het alleen aan een tussenkomst van Paulus VI te danken, dat het hardop gebeden kruisteken aan het einde en de trinitarische slotzegen behouden bleven. De liturgieraad van Bugnini wilde ook dat afschaffen.

In de katholieke mis knielt de priester onmiddellijk na de woorden van de consecratie en heft daarna de heilige gestalten omhoog ...

Een Joods tafelgebed

Komen we nu tot het offertorium, tot het opdragen van de H. Mis. Sinds de Middeleeuwen op zijn laatst neemt men zekere symptomen waar die vervolgens aan alle schismatieke bewegingen en sekten tot in de tegenwoordige tijd eigen zijn. Precies zoals de ware Kerk van Christus haar kentekenen heeft, waaraan iedereen haar altijd kan kennen, namelijk haar eenheid, de vrucht van de heiligheid, de apostolische oorsprong en haar wereldwijde katholiciteit, zo hebben ook de sekten en schismatieke bewegingen hun kentekenen, waaraan men ze dikwijls kan herkennen en waardoor zij hun onkerkelijke en schismatieke geest verraden. Zo ziet men sinds de Middeleeuwen alle sekten en afsplitsingen overeenkomen in een soms aan haat grenzende afkeer en weigering van de Latijnse taal van de eredienst, van het offertorium van de roomse mis, van de roomse canons van de mis, van de gregoriaanse zang, van het priestercelibaat enz. . Dit is de geest van alle sektarische bewegingen. Van Maarten Luther is de uitspraak: "Weg met alles, wat naar offer ruikt en stinkt," want hij wilde niet toegeven dat de H. Mis een offer is. Dientengevolge schaften de reformatoren het offertorium af om van de mis een maal te maken. Beschouwen we de liturgiehervormers na het Tweede Vaticaans Concilie. Wat hebben ze gedaan? Men kan zeggen dat van het rooms offertorium - afgezien van twee bijbelse gebeden en de oproep "orate fratres" - niets meer overgebleven is. Ze hebben het in feite afgeschaft. Het waren oeroude gebeden uit de christelijke oudheid, waarin het katholiek geloof wat betreft

Geprezen zijt Gij, Eeuwige, onze God, Heer der wereld, die de vrucht van de wijnstok hebt geschapen.
Geprezen zijt Gij, Eeuwige, onze God, Heerser der wereld, om wijnstok en de vrucht van de wijnstok, zoals voor alle liefelijke gaven van het veld...
Uit de Joodse Pascharitus.

Geprezen zijt Gij. Heer, onze God. Schepper der wereld.
Gij schenkt ons de wijn, de vrucht van de wijnstok en van de menselijke arbeid.
Wij brengen deze kelk voor Uw aangezicht, opdat hij voor ons de kelk van het heil worde.
(Geprezen zijt Gij in eeuwigheid, Heer, onze God)
Gavenbereiding, Nieuwe Mis.

de erfzonde en het hele verlossingswerk tot uitdrukking kwamen. Het werd vernietigd. Maar, zo zal men vragen, wat heeft men er dan voor in de plaats weten te zetten, dat beter is? Het antwoord luidt heel eenvoudig: een tafelgebed uit de Joodse Pascharitus. U kent het immers: "Geprezen zijt Gij, Heer, God van het heelal; Gij schenkt ons het brood, de vrucht van de aarde en van het menselijk werk. Wij brengen U dit brood, opdat het voor ons het brood van leven worde." Men vernietigt het roomse offertorium, om in de plaats daarvan, in het hart van de katholieke liturgie, een Joods tafelgebed te zetten. Wat een verwoestende uitwerking moet dit hebben op de clerus en de gelovigen! Hoe zullen de priesters, vooral de jonge, die de overgeleverde roomse mis niet meer kennen, nog kunnen geloven, dat de H. Mis een zoenoffer is. Zo ver gaat het oecumenisme van Bugnini die het hart van de katholieke godsdienst, de H. Mis, op deze wijze totaal van het katholiek geloof vervreemdt, ja men kan zeggen verminkt, totdat het niet meer herkenbaar is.

Lutheraanse Consecratie-ritus?

Doch men gaat nog verder. De mentaliteit van de hervormers, de traditie van de Kerk tot elke prijs te onderdrukken staat ook niet stil voor het allerheiligste van de H. Mis, de canon, die stil gebeden wordt tussen Sanctus en "Pater Noster", evenmin als voor de consecratie.

De consecratie in de traditionele misritus bracht duidelijk de katholieke leer tot uitdrukking, volgens welke de verandering tot stand komt "vi verborum", krachtens de woorden van de consecratie, die de gewijde priester spreekt. Het zijn dus de voor de geldigheid noodzakelijke woorden, die de gewijde priester spreekt, waardoor het wonder der H. Mis, de consecratie, plaats vindt om zo maar te zeggen het geloof van de gelovigen. Maarten Luther geloofde aanvankelijk ook in een zekere tegenwoordigheid van Christus in het altaarsacrament, echter alleen wanneer iemand daarvoor bidt, dat wil zeggen, wanneer er iemand is, die eraan gelooft, want alleen door het geloof van de aanwezigen zou Christus' tegenwoordigheid in het sacrament tot stand komen. Dienovereenkomstig staat het ook met de ritus van de Avondmaalsviering bij de conservatieve Lutheranen, die het Avondmaal overigens met de rug naar het volk vieren.

Wie zegt, dat in het wonderbaar Sacrament van de Eucharistie na de voltrekking van de Consecratie niet het Lichaam en het Bloed van onze Heer Jezus Christus is, maar alleen bij het gebruik, als het genoten wordt, niet echter tevoren of nadien, en dat in de gewijde Hosties of deeltjes, die na de Communie bewaard worden of overblijven, niet het werkelijke Lichaam des Heren achterblijven, die zij in de ban.
Concilie van Trente 13de zitting can. 4

Eerst zegt de lutherse dominee het instellingsverhaal, dan heft hij hostie resp. kelk omhoog en eerst nu, nadat de gelovigen ze gezien hebben en aan de tegenwoordigheid van Christus geloven, eerst nu knielt de lutherse dominee, want niet zijn woorden, doch het geloof van de kerk bewerkt volgens het lutherse geloof de tegenwoordigheid van Christus. In de katholieke mis knielt de priester onmiddellijk na de woorden van de consecratie en heft daarna de heilige gestalten omhoog, want hij gelooft dat de verandering tot stand komt "vi verborum" krachtens de woorden van de priester en niet krachtens het geloof van de aanwezigen. Men ziet: deze riten zijn op zich beschouwd kleinigheden, waarachter echter werelden schuilgaan en zich de hele afgrond opent, die tussen de katholieke leer en de protestante belijdenis ligt.

Interessant is het nu, te zien welke weg de hervormers van Vaticanum II in hun nieuwe liturgie hebben ingeslagen. Ze hebben heel eenvoudig de lutherse ritus overgenomen! De priester spreekt in de nieuwe ritus de woorden van de consecratie, toont de eucharistische gedaanten aan het volk, helemaal alsof het geloof van het volk op de een of andere wijze aan het tot stand komen van de verandering deel zou hebben. Weliswaar offeren in de H. Mis de gelovigen ook DOOR de handen van de priester, doch de gewijde priester alleen is het die het offer en de heilige Consecratie voltrekt, zonder wezenlijke medewerking van het volk. Het nieuwe misboek van Bugnini echter weet het anders. Want zo heet het onder nr. 62 van de Inleiding: in het H. Misoffer zijn het de gelovigen, die "niet slechts door de hand van de priester, doch het ook samen met hem opdragen."

Dat de aanwezigheid van zes protestante dominees bij het ontstaan van de Liturgie zich niet beperkte tot een toeschouwen, doch uitliep op een krachtige invloed, dat zou de overname van de lutherse eucharistieritus meer dan duidelijk maken en men kan zich de vraag stellen of het geloof aan de werkelijke tegenwoordigheid, aan de tegenwoordigheid van Christus, meer doelbewust en met meer uitwerking ondergraven kan worden dan door de praktijk van zulke riten, die het katholiek geloof met de beste wil niet meer tot uitdrukking brengen.

Laat u mij daarmee vandaag besluiten. Volgende keer zou ik nog er op in willen gaan, op welke wijze de veroordeelde theologie van Karl Rahner van het "anonieme christendom" en van de al-verlossing van alle mensen in de nieuwe misritus met schrikbarende duidelijkheid tot uitdrukking komt en of aan de nieuwe misritus überhaupt een verplichtend karakter in de praktijk toekomt.

ZE HEBBEN HEM ONTTROOND

uit het gelijknamige boek van mgr. M. Lefebvre

Het liberalisme maakt van de vrijheid van de mens het hoogste goed en het laatste doel. De mens is vrij en deze vijheid mag op geen enkele manier worden ingeperkt.

Dit principe van het liberalisme is niets anders dan de herhaling van de roep van Lucifer: Ik wil niet dienen. De liberaal wil niemand boven zich erkennen; alle mensen zijn gelijk; ook God, wanneer die al bestaat. Zodoende leidt het liberalisme consequent doorgedacht tot het afwijzen van God.

Hoofdstuk V

Een heilzame dwang.

"Het probleem is niet dát je gedwongen wordt, maar waartóé je gedwongen wordt, ten goede of ten kwade".

St. Augustinus.

Het liberalisme, zo heb ik gezegd, maakt van de vrijheid van handelen, die in het vorig hoofdstuk is gedefinieerd als vrij-zijn van elke dwang, iets absoluuts, een doel op zichzelf.

Ik laat 't aan kardinaal Billot over, die ongehoorde aanmatiging van de liberalen te analyseren en te weerleggen:

Het grondbeginsel van het liberalisme," schrijft hij, "is de afwezigheid van elke dwang, in welke vorm dan ook, niet alleen de dwang door uiterlijk geweld, maar ook de innerlijke dwang die voortkomt uit de vrees voor wetten en straffen, voor afhankelijkheid en sociale noodzaak, in één woord: uit de vrees voor belemmeringen van allerlei aard die de mens verhinderen om te handelen volgens de neigingen van zijn natuur.

Voor de liberalen is die individuele vrijheid het goed bij uitstek, het opperste en onschendbare goed, waar alles voor moet wijken, behalve misschien de dingen die nodig zijn voor het zuiver materiële welzijn van de staat. Vrijheid is het goed waaraan al het andere ondergeschikt is. Ze is de noodzakelijke grondslag voor de opbouw van elke gemeenschap".[1]

"Welnu," gaat kardinaal Billot voort, "dat beginsel van het liberalisme is absurd, tegennatuurlijk en utopisch", een uitspraak die hij motiveert door de hierna volgende kritische analyse. Sta mij toe, die met eigen woorden en met eigen commentaar beknopt weer te geven.

Het liberaal beginsel is absurd.

Dat beginsel is absurd: "incipit ab absurdo". Het liberalisme gaat uit van iets ongerijmds door te beweren dat het hoogste goed van de mens het vrij zijn is van elke band die hem in zijn vrijheid zou kunnen hinderen of beperken. Want het welzijn van de mens moet worden opgevat als een doel, als iets dat van nature begerenswaardig is, terwijl de vrijheid, de vrijheid van handelen, slechts als een middel kan worden beschouwd, een mogelijkheid voor de mens om een goed te verkrijgen. De waarde van de vrijheid hangt dus helemaal af van het gebruik dat men er van maakt. Vrijheid is goed, als ze het goede dient, slecht als ze naar het kwade leidt. Ze is dus geen doel op zichzelf. Ze is zeker niet het voornaamste goed van de mens.

Volgens de liberalen is dwang altijd een kwaad, behalve om verstoring van de openbare orde (zoals zij die zien) tegen te gaan. Maar het is toch duidelijk dat de gevangenis niet alleen maar goed is om de openbare orde te verzekeren. De gevangenis is voor de boosdoener ook goed als straf en als middel om hem tot een beter gedrag te brengen. Zo is ook de perscensuur, die zelfs door de liberalen volgens het (liberale?) gezegde: "geen vrijheid voor de vijanden van de vrijheid" tegen hun vijanden wordt toegepast, op zichzelf beschouwd iets goeds, niet alleen voor de openbare orde, maar ook om de maatschappij te verdedigen tegen de verspreiding van het gif van de dwaling die de geesten bederft.

Kardinaal Billot

We moeten dus bevestigen dat dwang op zichzelf geen kwaad is, dat het moreel gezien "quid indifferens in se" op zichzelf iets neutraals is. Alles hangt af van het doel waarvoor dwang wordt uitgeoefend. Dat is trouwens de leer van St Augustinus, de kerkleraar, die aan Vincentius schrijft:

"Je ziet nu, denk ik, dat het probleem niet is dát je gedwongen wordt, maar waartóé: ten goede of ten kwade. Ik beweer niet dat een mens ondanks zichzelf niet goed zou kunnen worden, maar wél dat de vrees voor wat men niet wil ondergaan een einde maakt aan koppig verzet en ertoe brengt om de niet gewaardeerde waarheid te gaan overwegen. De vrees doet de leugen waarin men volhardde, afzweren. Ze brengt ons tot het zoeken naar het ware dat we niet kenden. Zo komen we ertoe, te willen wat we niet wilden!"[2]

Op het Tweede Vaticaans Concilie ben ik herhaaldelijk tussenbeide gekomen om te protesteren tegen de liberale opvatting over de vrijheid, die werd toe-

gepast op de godsdienstvrijheid, een opvatting, die vrijheid beschouwt als vrij zijn van elke dwang. Ik heb toen het volgende verklaard:

"De menselijke vrijheid kan niet gedefinieerd worden als bevrijding van alle dwang, want het gevolg zou zijn de vernietiging van alle gezag. Dwang kan fysiek of moreel zijn. Morele dwang op godsdienstig gebied is zeer nuttig. Overal in de H. Schrift kunnen we er sporen van vinden: "De vreze Gods is het begin van de wijsheid"[3].

"De verklaring tegen de dwang in nr. 28 is dubbelzinnig en in sommige opzichten vals, want wat komt er dan nog terecht van het ouderlijk gezag van christelijke vaders over hun kinderen - van het gezag der onderwijzers in christelijke scholen - van het kerkelijk gezag over afvalligen, ketters en scheurmakers - van het gezag van de autoriteiten in katholieke staten over valse godsdiensten die zedeloosheid, rationalisme enz. verspreiden?"[4].

Het lijkt mij dat men de eerste kwalificatie: "absurd", die door kardinaal Billot wordt toegekend aan het liberale beginsel, niet beter kan onderstrepen dan door Paus Leo XIII aan te halen:

"Geen woord en geen fantasie zouden meer absurd zijn en meer in strijd met het gezond verstand dan de bewering: daar de mens van nature vrij is, moet hij van elke wettelijke verplichting worden vrijgesteld"[5].

Het komt er eigenlijk op neer dat men zegt: ik ben vrij, dus ze moeten me laten begaan! Het verborgen sofisme komt voor de dag; als we die bewering nader ontleden: ik ben van nature vrij, begiftigd met een vrije wil, dus ook vrij van elke wettelijke dwang door bedreiging met straf! Of: ik neem wel aan dat er wetten zijn, maar de overtreding daarvan mag geen sanctie meebrengen! Maar dat zou de dood betekenen van alle wetgeving, want de mens is geen engel, niet alle mensen zijn heiligen.

De moderne geest en het liberalisme

Ik moet er nog een opmerking aan toevoegen. Het liberalisme is een zeer ernstige dwaling waarvan ik hierboven de historische oorsprong heb geschilderd. Maar er is ook een moderne geest die, zonder openlijk liberaal te zijn, een neiging tot liberalisme vertoont. Wij vinden die al sinds de 16e eeuw bij katholieke schrijvers die men toch niet kan verdenken van sympathie met naturalisme of protestantisme. Zo blijkt uit de volgende opvatting ongetwijfeld de invloed van de moderne geest: "Ik ben vrij, zolang er geen wet is om me beperkingen op te leggen"[6].

Zeker, elke wet zal de vrijheid van handelen beperken, maar de geest van de middeleeuwen, d.w.z. de geest van de natuurlijke en christelijke orde waarover we hierboven gesproken hebben, heeft de wet en haar dwang altijd primair beschouwd als een hulp om de echte vrijheid te beschermen en niet op de eerste plaats als een beperking. Het ligt er maar aan, hoe je het bekijkt, zegt U? Ik antwoord: neen, het gaat om een zaak van essentieel belang, om een opvatting die het begin is van een fundamentele verandering van mentaliteit: een wereld, gekeerd naar God als het laatste doel dat koste wat kost moet worden bereikt, een wereld, helemaal gericht op het Hoogste Goed, maakt plaats voor een nieuwe op de mens geconcentreerde wereld, die alleen maar bezorgd is om de voorrechten van de mens, om zijn rechten en zijn vrijheid.

1 Reeds geciteerd werk p. 45-46
2 Brief 93 - ad Vincentium nr. 16, PL 33, 321-330
3 Op 30-12-1963 naar het Secretariaat v.h. Concilie gestuurde opmerking.
4 Mondelinge interventie in de Concilie-Aula, okt 1964.
5 Encycliek "Libertas" PIN 180
6 Franciscus Suarez S.J. (1548-1617) geeft blijk van die opvatting, als hij schrijft: "homo continet libertatum suam", "de mens heeft zijn vrijheid in handen": in die zin dat zijn vrijheid voorafgaat aan de wet (De bon, et mal, hum. act. disp. XII, sect V, p. 448, geciteerd door DTC XIII, 473). Een thomistische geest als Leo XIII zou die scheiding van twee strikt bijeenhorende werkelijkheden niet toestaan.

AUTONOOM HUIS VAN NEDERLAND

Gerwen: **Eerw. Heer M. GRÜN en Eerw. Heer R. SCHMITT**
St. Clemenskerk
Priorij St. Clemens
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen Tel. 040 / 83 45 05
Fax 040 / 83 45 55

Op zondag 11.30 uur H.Mis, 18.30 uur Lof.
Maandag en donderdag 18.30 uur H. Mis; dinsdag, woensdag, vrijdag en zaterdag:inlichtingen 040 / 83 45 05; eerste vrijdag van de maand van 16 tot 18.30 uur uitstelling van het Allerheiligste, 17.45 uur rozenhoedje, 18.30 uur H. Mis.
Op feestdagen: inlichtingen 040 / 83 45 05.
Biechtgelegenheid: vóór en na de H. Mis; tijdens de uitstelling van het Allerheiligste.

Maastricht: **Kapel H. Theresia van Lisieux** (Bredestraat 2)
Op zondag 8.30 uur Gezongen H. Mis; eerste zaterdag van de maand 18.30 uur H. Mis, daarna H. Uur.
Op feestdagen meestal 19 uur H. Mis: inlichtingen 040 / 83 45 05.
Biechtgelegenheid:vóór de H.Mis en op aanvraag.

Den Haag: **Kapel O.L.V. van de Rozenkrans** (kerkboot); Calandkade, tegenover nr. 160, 2521 AA Den Haag Tel. 070 / 389 65 60
Op zondag 10.30 uur Gezongen H. Mis.
Eerste vrijdag van de maand 19 uur H. Mis met aansluitend H. Uur; eerste zaterdag van de maand 11 uur H. Mis (Priesterzaterdag), daarna uitstelling v.h. Allerheiligste en aanbidding tot 16 uur.
Op feestdagen: inlichtingen 040 / 83 45 05 (Gerwen).
Biechtgelegenheid: zondags vóór en na de H. Mis; anders telkens ca. een half uur voor de H. Mis.

Nijmegen: **Maria-kapel** (Berg en Dalseweg 208)
Op zondag 15.30 uur Gezongen H. Mis; eerste zaterdag van de maand 11 uur H. Mis, daarna uitstelling v.h. Allerheiligste.
Voor nadere gegevens bel 080 / 23 74 86
Biechtgelegenheid: telkens vóór en na de H. Mis.

Lijst met alle priorijen van de Priesterbroederschap St. Pius X (of met die van een bepaald land) verkrijgbaar St. Clemens Priorij in Gerwen, of bij de Christus Koning Priorij in Brussel.

AUTONOOM HUIS VAN BELGIE EN LUXEMBURG

Brussel: **E.H.D. de VRIENDT en E.H.P. de MAILLARD**
Christus Koning Priorij
Ecndrachtstraat 37, 1050 Brussel Tel. 02 / 512 09 44
Fax 02 / 511 83 37
Zond. 8.00 uur H. Mis, 10.30 uur Hoogmis; 17.30 uurVespers en Lof.
Door de week 7.15 uur en 18.30 uur H. Mis, op zaterdag 8.00uur
Donderdag:Heilig uur van 19.15 tot 20.15 uur.

R.K. basisschool **"Notre-Dame de la Sainte-Espérance"** (Ecole primaire)
(franstalig) inlichtingen bij de Christus Koning Priorij (zie hierboven)

Antwerpen: **E. H. J. VERLINDEN en E. H. J. GERARD**
Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23, 2018 Antwerpen Tel. 03 / 233 04 49
Op zond. 9.00 uur Hoogmis;Maandag t/m vrijdag: 18.30 uur H. Mis;
zaterdag 11.00 uur; door de week uitstelling van het Allerheiligste van 17.00 uur tot 18.15 uur;rozenhoedje om 17.45 uur; op zond.17.00 uur rozenhoedje voor het uitgesteld Sacrament
Biechtgelegenheid: Zaterdag van 16.00 tot 17.00 uur, anders op afspraak.

Gent: Sint-Amanduskapel, Kortrijksesteenweg 139, 9000 Gent
Tel. 03 / 233 04 49
Op zon- en feestdagen 11.30 uur Gezongen H. Mis.
Biechtgelegenheid: voor en na de H. Mis.

Namen: Saint-Aubain Kapel, Rue Delvaux 10, 5000 Namur. Tel. 02 / 512 09 44
Zon- en feestdagen 10.30 uur Gezongen H. Mis (wijzigingen mogelijk).

Luik: H.Juliana Kapel, Rue Mathieu Laensberg 20, Luik
Op zondag H.Mis 10.30 uur of 17.00 uur.
Inlichtingen bij de priorij Antwerpen Tel. 03/ 233 04 49

Quiévrain: Carmel du Sacré-Coeur Tel. 065 / 45 79 22
16, rue des Wagnons, 7380 Quiévrain
Aalmoezenier: Eerw. Heer Bruno RAVILLY Tel. 065 / 45 81 65
Op zond. 10.15 uur H. Mis.Door de week 8.00 uur H. Mis, zat.7.40 uur.

LUXEMBURG: Inlichtingen voor de uren van de H. Missen bij (02) / 512 09 44 of (352) 46 21 19.

Zondag 13 augustus 1995, dag van afscheid en welkom in Gerwen.

Om 11.00 uur Plechtige Eerste H. Mis in Nederland van de neomist pater Eric Jaqmin.

Na de H. Mis gelegenheid om afscheid te nemen van pater R. Schmitt, die naar Antwerpen vertrekt en pater E. Jacqmin, die zijn plaats in Gerwen zal innemen, welkom te heten.

BOEKEN:

MIJN OFFER MET JEZUS, (voor kinderen), Biblica, Brugge, 1963. *f* 2

GOD MIJN VADER, Een eerste godsdienstboek, door pater Raphaël Niessner OSB, Hovine,Marquain 1987, 120 bladz. *f* 15

GOD HEEFT MIJ GEROEPEN, Handleiding voor Biecht en Communie, door pater Raphaël Niessner OSB. Hovine, Marquain, 1985, 120 bladz. *f* 15

CATECHISMUS ten gebruike van al de bisdommen van België, Mechelen 1954, heruitgave 1987. *f* 5

NEDERLANDSE CATECHISMUS, voor het bisdom 's Hertogenbosch, 1948, heruitgave 1984. *f* 12.50

DE GROOTHEDEN VAN DE H. AARTSENGEL MICHAEL, Meditaties ter ere van de hemelse prins der engelen, door N. Ricci; Lanaken 1986, 224 bldz. *f* 18

VASTENTIJD, door prelaat Robert Mäder, Nuenen, 1988, 48 bldz. *f* 2

AMBT EN PERSOON VAN SIMON PETRUS, predicatie door pater Franz Schmidberger, Nuenen, 1988, 26 bldz. *f* 2

DE H. MIS, een miskende schat, door de H. Leonardus van Porto Mauritio, Goirle 1989, 36 bladz. *f* 4

KORTE SAMENVATTING VAN DE VOORSCHRIFTEN VOOR HET CHRISTELIJK LEVEN, door kard. Mercier, 1912, herdruk Goirle 1989, 24 bladz. *f* 3

LEIDRAAD VOOR DE BIECHT, voor volwassenen, Goirle 1989, 34 bladz. *f* 6

DE TIJDBOMMEN VAN HET TWEEDE VATICAANS CONCILIE, door Pater F. Schmidberger, Goirle, 1990, 30 bladz. *f* 4

ECÔNE, PRIESTERS VOOR MORGEN, videocassette, 45 min. VHS, Ecône 1986 *f* 80

Alle boeken en de videocassette verkrijgbaar bij: Stichting St. Jozef, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen (Nederland). De prijzen zijn excl. verzendingskosten.

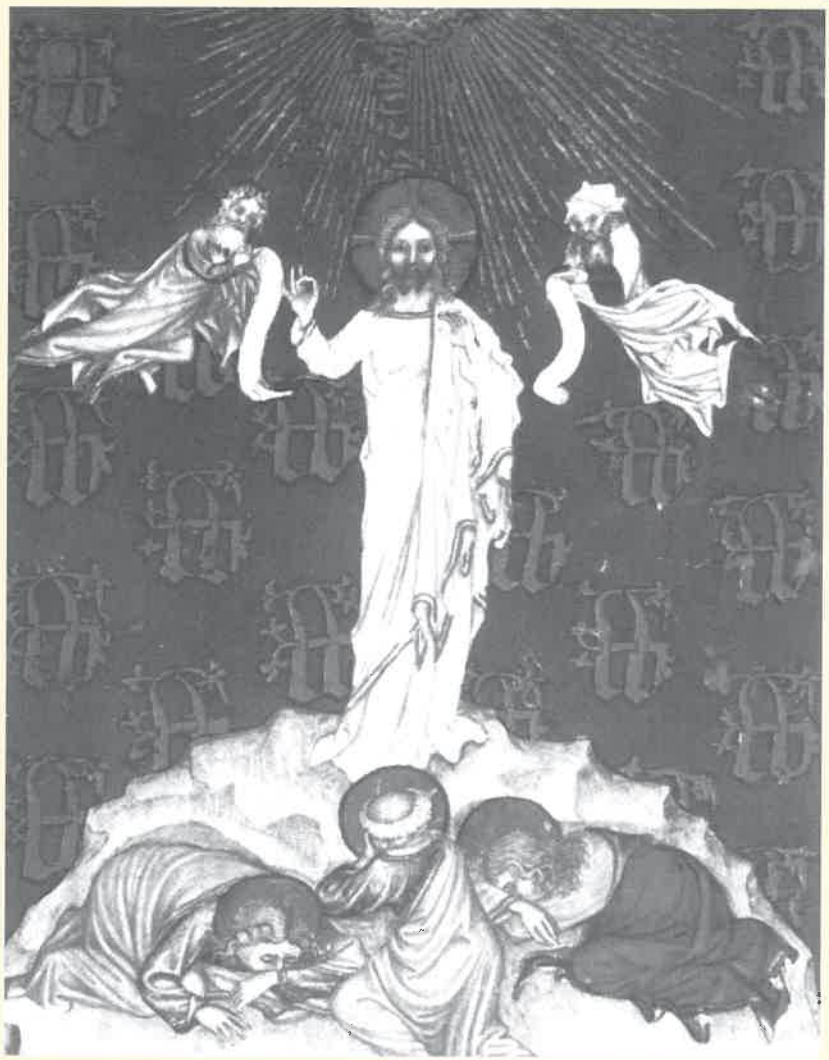

Zes dagen later nam Jezus Petrus, Jacobus en Johannes, zijn broer, alleen met Zich mee, en bracht ze op een hoge berg. En Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; Zijn aanschijn schitterde als de zon, en Zijn klederen werden wit als sneeuw. Zie, Mozes en Elias verschenen hun, en spraken met Hem. Toen nam Petrus het woord, en zei: Heer, het is ons goed, hier te zijn; zo Gij wilt, zal ik hier drie tenten opslaan: één voor U, één voor Mozes, en één voor Elias. Terwijl hij nog sprak, zie, daar overschaduwde hen een lichtende wolk. En zie, een stem sprak uit de wolk: Deze is Mijn geliefde Zoon, in wien Ik Mijn welbehagen heb; luistert naar Hem. Toen de leerlingen dit hoorden, vielen ze op hun aangezicht neer, en werden zeer bevreesd. Maar Jezus kwam naar hen toe, raakte ze aan, en sprak: Staat op en vreest niet. Toen ze nu de ogen opsloegen zagen ze niemand dan Jezus alleen. En terwijl ze afdaalden van de berg, gebood Jezus hun: Vertelt aan niemand dit gezicht, voordat de Mensenzoon van de doden is opgestaan.

Matteus 17, 1 - 9

INHOUD

Geachte Lezers,
(pater M. Grün)
2

Het nieuwe evangelie van Johannes Paulus II
(door mgr. Bernard Tissier de Mallerais)
3

Uittocht uit Egypte
(uit "Het Kostbaar Bloed van Christus" door prelaat Robert Mäder)
6

Zondag 18 juni 1995 - Viering van Sacramentsdag in Gerwen
9

De nieuwe Ritus en de Vernietiging van de Kerk
(voordrachtenreeks door p. Stephan Maessen; deel III)
14

Ze hebben Hem onttroond
(uit het gelijknamige boek van mgr. Lefebvre; hoofdstuk V)
17

Adressen Nederland
18

Boeken / adressen België en Luxemburg
19

Mededeling
19

Gedaanteverandering van Onze Heer
20